

Előfizetési árak:

Egész évre 12 frt.
Félévre 6 „
Negyedévre 3 „
Egy órá 1 „
Egyes szám 4 kr.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer Pál könyvnyom-
dája Nagybecskerek, Uri-
utca 276. sz., hová az
előfizetések és a lap szét-
küldésére vonatkozó felszó-
lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az
összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Egy új többség.

Budapest, aug. 15.

(yl.) Az angol képviselőválasztások eredményének megismerése óta köz tudomásu volt, a minek be kellett következni. A 40 szónyi többség Gladstonet tette Salysbury örökösévé. A konzervatív unionista kabinet nem is azért vonakodott mindjárt a választások befejezése után leköszönni, mintha szó lehetett volna maradásáról. A kabinet tagjai épen úgy, mint az egész angol közvélemény tisztában voltak, hogy Salisbury állása tarthatatlan. A formális bizalmatlansági nyilatkozat bevárása morális tüntetés akart lenni az új többség ellen. Föl akarta hívni az ország figyelmét ennek a többségnek a kétes szerkezetére. Nyilvánvalóvá akarta tenni, hogy nem szabad visszavonulni az ilyen többség elöl, mielőtt megszólal, mert addig senki sem tudhatja, tulajdonképpen mit akar? Ez a többség nem vonhatja maga után a kormány lemondását.

A Salisbury-kabinet ezért várta meg a bizalmatlansági szavazatot, a mi határozott felszólítás a demisszióra. Az a néhány napi vita, amely megelőzte a szavazást, csak igazolhatta Lord Salisbury magatartását. Gladstoneék nem akarták, vagy nem tudták megtámadni a konzervatív-

unionista kormány politikáját, úgy, hogy tulajdonképpen ki sem derült, miért nem maradhat tovább a hatalom birtokában. Az ellenzék egyszerűen hivatkozik negyven szónyi többségére és ezen az alapon ül bele a miniszteri karosszékekbe.

De micsoda többség ez! Hiszen ez a többség csak formai alapul szolgálhat, mert elvi alapnak ugyan nagyon gyöngye. Az ir szavazatoktól eltekintve, a konzervatív-unionista koalíció a többség. Még ha Gladstonenak angolokból álló pártja egyöntetű volna, akkor is mindjárt szilárdabbul léphetne föl. Hanem ezzel az egyöntetűséggel sem dicsekedhetik. Mert először is a radikálisok és a munkások számos belpolitikai kérdésben más nézetet vallanak, mint Gladstone; másodsor pedig pártjának nagy része összeütkezésbe jön vele, mihelyt megpróbálja megvalósítani az irek összes kívánságait. Az irek ellenben azonnal megbuktatják a nehezen létrehozott liberális kormányt, mihelyt észreveszik, hogy Gladstone szeretne kibujni hangzatos homerule ígéretei alól.

Micsoda párt, micsoda többség tehát ez? A home rule miatt háttérbe kellett szorítani a belpolitikai reformokat, közöttük azt a tervet is, amely szerint az angol képviselők napidíjat kapnának. Napidíj nélkül, saját anyagi eszközeire utalva, legalább 30 ir képviselő-

képtelen Londonban tartózkodni; ezeknek távolléte azután leszorítja Gladstone többségét tiz szavazatra, amivel igazán bajos kormányozni. A nagy öreg ember homerule-mániája folytán így zavaródnak össze a legkülönbözőbb kérdések, a közügyeknek jelentékeny hátrányára.

A bulgarian atrocities hadjárattal megbuktatta Disraelit, a nélkül, hogy tudott volna jobb külpolitikai programot adni, sőt inkább tétovázásaival, tévedéseivel súlyos bajokat hozott Angolországra. Most megint a home rule révén megnyervén az ireket, megbuktatja Salisburyt anélkül, hogy valaki tisztán látná belpolitikai, avagy csak irlandi programját is. Vajjon mostani kormányzása nem fogja-e ugyanazokat a következményeket maga után vonni a belpolitika terén, a melyeket multkori miniszterelnöksége a külpolitikában előidézett. Arra valóban kevés kilátás van, hogy megvalósítsa a homerule-t. A lordok háza semmi esetre el nem fogadja azt úgy, a mint az irek megszavazták. Az pedig legalább is valószínű, hogy ha ily összeütkezés folytán Gladstone föloszlatná a képviselőházat, az új választások a konzervatív-unionistáknak adnának ismét jelentékeny többséget. A mi a kontinenst és bennünket legközelebből érint, az angol nemzetközi politika, úgy látszik, jó

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

Szerelmem ab invisis.

Miczi komtesse irni kezdett.

Aranyos kis mamám! Emlékszel, miről beszélgettünk az utolsó napon, melyeket otthon töltöttem, mielőtt Malvin néni elszöktetett tőled, mint ő állítja, szórakozni ebbe a városnak keresztelt unalmas kölabyrinthba. A néni teleczipeltette szobáját előttem teneketlennek tetsző, de később még szűknek bizonyult bőröndökkel, te pedig ott ültél a félig nyitott ablak mellett, én pedig lábaidnál egy zsámolyon. Odafektettem államot a térdeidre s úgy néztem szelid arcodat, ezüstös angyal-frizurád, melyről hátracsuszott a fekete csipkekendő. Ekkor hirtelen lehajoltál hozzám s azt sugtad fülembe: „Miczike, sohasem titkoltad előttem egy gondolatodat se. Igérd meg hát most is, hogy ha aszalt az idő alatt, mig nem látjuk egymást, szerelmes találnál lenni megírod őszintén.”

Szólan akartam valamit, de kezeid, azok a puha, fehér jóságos kezek befogták számat.

— Csitt, hallgass, tudom már előre, mit felelnél? Fogadást akarsz tenni, hogy sohasem leszel szerelmes, persze, asután gyönyörűségesen megszegnéd a fogadást s ez csak természetes lenne, mert a szerelmen-

is csak úgy át kell esni mindenkinek, mint a többi gyerekbetegségen, a milyen a himlő, fogzás stb. Különbö a fog s a szerelem közt van némi hasonlatosság is. — Mivelhogy keletkezében fáj mind a kettő s az egyik vagy másik által gyötört kis babának jól esik az anya közeléte, a ki mindenre tud orvosságot. Tehát ha érzed, hogy szived körül valami furcsa bogár motoszkál, csak ird meg bátran, nem foglak érte pirongatni.

Megígérttem hát és most, amnestia reményében jövök gyönni. De kérlek, levelem senkinek se mutasd s ha véletlenül a kertben találnád olvasni, a szomszéd fákról a szarkákat is rebbentsd el, ne tudják azok se, hogy a te bohó leányod szerelmes és még hozzá valakibe, a kit nem is látott soha, de még s hangját sem hallotta. Ugy-e furcsa? Magam is olyannak találom. Azonban ideje lesz már, hogy fecsegés helyett szép sorrendben adjam elő történetemet.

A városi tartózkodás első napjaiban folyton fülemben csengtek szavaid és nagy félelem fogott el az előtt a kilátásba helyezett gyerekbetegség előtt. Valahányszor fiatal embert mutattak be, olyan komoly arcot vágtam, mint a boudoirrod trumauján gubbasztó, kitömött bagoly s a nyelvem kereke sehogy sem akart forogni, megakadt végképen.

Azt hiszem azért unalmasnak találták, mert a bemutatás után alig foglalkozott valamelyik többé velem. Cseppet sem bán-

tam! Hisz a férfiak úgy sem tudnak egyebet, mint bókolni, a bókot pedig ki nem állhatom! No ne nevéss! Nem csak akkor haragszom értük, ha barátainknak szólnak, de ha nekem mondják is. A dolgok illetően állása mellett kezdtem nagy társaságok közepebe úgy unatkozni, mint otthon elvonultságunkban sohasem. Egyedül a délutáni criquet-partieknak örültem, no meg a séták is gyönyörködtettek a fő-utca díszes kirakatai előtt. Egy ilyen séta alkalmával egy műkertész kirakatában három rózsza keltette föl a figyelmemet. Nézze csak kérem, mutattam a néni társalgónőjének, mily szépek azok a tearózsák, a rózsaszín kelyheikkel. Nálunk Gólyaváron is van sok olyan, mindig tűzött egyet-egyét a hajamba. Most is szeretnék, de nincs ki nekem adjon. Itt sóhajtottam önkénytelenül, mert eszembe jutott, hogy Miczi unokanővér tegnap remek csokrot kapott Siegesvert bárótól.

— Látod — mondá — s megcsiklandozta az orrom a virágokkal, így kell ügyeskedni. Tégy szert te is udvarlóra.

Képzeld mamuska örömet, mikor másnap reggel kinyitom az ablakot, ott áll egy kasalnak is beillő csokor s közepén az én három tearózsám. Behívtam tüstént Alicet. Ő lorgonját orrára csipette s kérdésemre, hogy ki hozhatta a virágokat, szótlanul valami levél után kezdett kutatni a manchetta alatt.

Eredménytelenül.

Volt ugyan egy kis czédula csavarva a

Mai számunkhoz a hivatalos melléklet 134. száma van csatolva.

uton fog haladni ezentul is. De nem Gladstone meggyőződéséből, hanem egyenesen ő ellenére.

Régi elfogultságai még mindig élnek benne. A hands off jelszó meg van, csak háttérbe szorult. A muszkákkal egyezkedni, a francziákkal barátkozni szeretne, miközben a hármasszövetség iránt legalább is közönyös maradna.

A 83 éves aggastyán politikai barátai azonban igen jól tudják, hogy ilyen érzélgős politikával nem lehet biztosítani Angolország érdekeit. Károsítja legjobb támaszait, malmára hajtja a vizet legveszedelmesebb ellenségeinek. A liberális pártnak ezek a tagjai, a kik tisztában vannak azzal, mit értett Gladstone külpolitikai tévedt szereplése hazájuknak, határozatlan megkivánták, hogy Roseberry lord kapja a külügyi tárczát, szabad kezet engedve neki a nemzetközi politika vezetésére. Már t. i. akkép, hogy Gladstonenak ne legyen abba sok beleszólása. A great old man semmikép sem akart ebbe beleegyezni. Sajnálta külpolitikai ideáit. A szakadás közte és Roseberry között e miatt majdnem teljessé vált, a mi ha tényleg bekövetkezik, szakadást von maga után a liberális pártban és — az irek élénk szomorúságára — kétségessé teszi az egész Gladstone-kabinetet.

Ezért a párt legbefolyásosabb emberei közbevetették magukat és megtörték Gladstone nyakaskodását. Így azután mégis Roseberry lord lesz a külügyminiszter, a mit bizonyosan európaszerte örömmel fogad a közvélemény. Kivéve természetesen Oroszországot, a hol a despotizmustól és Franciaországot, a hol a muszkaimádástól nem fejlődhetik egészséges szabad közvélemény.

A berlini nagyköveti állás. A N. W. T. ezeket írja: Már több ízben említettük, hogy Széchenyi gróf osztrák-magyar nagykövet ettől az állásától rövid idő múlva meg fog válni; abból a körülményből, hogy

csokor szára köré, de azon csak annyi állt: Spilerkopf Adám műkertészete, fő ut. Anynyit tehat tudtam, honnan való a meglepetés, de nem, hogy ki szerezte. Pedig jaj! Beh szerettem volna tudni!

Másnap ismét hasonló csokor volt az ablakomban, harmadik nap újra. Ugy-e, ez már több a soknál is.

Negyedik reggelre kelve már lesbe álltam. A függőnyt nem mertem felhuzni, nehogy ő meglásson. De hallottam, mint közeledik lassú, méltóságteles léptekkel, mint áll meg egy röpke pillanatra és távozta után megint ott találtam kedves virágaim.

Látod anyáskám, ebbe a virághozóba vagyok én szerelmes. Nem láttam még, de hidd, a rendőrségnél is fontosabb személyleirást tudnék róla készíteni, oly híven tün teti fel képzeletem, hogy milyen ő. Alakja méltóságteles mint lépése, arca nagyon fehér és komoly, szemei feketék és a mi fő, fekete körszakált hord. (Tudod enélkül nem tudok szép férfit elképzelni.) Hangja erőteljes, csengő, vagy lágyan hízegő lehet. Ha én meg nem ismerhetem azt a valakit, akkor nagyon megfájdul a szívem. Különbö ma Lóri komornámmal kiesztük, hogy ő elmegy a műkertészhez s megkérdi óvatosan, ki rendel nála mindennap ilyen meg ilyen csokrot. Ugy aztán megtudjuk a férfi nevét, ki lovagkorba illő udvariassággal, némán, köszönetet sem várva adja hódolatát imádott hölgyének tudtul.

Szögyény Marich magyar miniszter a német császárnál persona gratissima, sokan azt vélték következtethetni, hogy ő lesz Széchenyi gróf utódja. A nélkül, hogy lehetőségekről és valószínűségekről nyilatkozni akarnánk, teljes bizonyossággal állíthatjuk, hogy mérvadó körökben Széchenyi gróf utódjának kérdésével még eddig nem is foglalkoztak.

Törökország és a balkáni államok. Belsev gyilkosai bűnpörének folyamán Karavelov védbeszédében kijelentette, hogy Sztóilov a filippopolisi forradalom után battenbergi Sándornak egy levelét mutatta neki, melyben ez értesére adja, hogy az összes Balkán-államok szövetségét tervezi Törökország ellen. Erre most Sztóilov kijelentette, hogy battenbergi Sándornak ilyen vagy hasonló levelét sohasem adta át Karavelovnak és hogy Sándor fejedelm sohasem tervezett ellenséges akciót Törökország ellen. Ezzel szemben egész határozottsággal jelentik, hogy battenbergi Sándor igenis fordult a szerbiai és görög kormányokhoz, sőt 1886-ban ő maga elutazott Bukarestbe s a romániai kormányak szövetségét ajánlott Törökország ellen, a mire a romániai kormány azt válaszolta neki, hogy sohasem fog Törökország ellen fegyvert emelni, mert az utóbbi biztosítja a béke fentartását a Keleten s Románia természetes szövetségese és Romániát megvédi Oroszország ellen. Egyebiránta romániai kabinet tavaly Trikupsznak is hasonló választ adott, midőn ez a Balkán-államokat beutazta s a porta elleni szövetséget ajánlott fel.

HIREK.

— **Szakáll Antal**, az első magyar „Shakespeare recitátor“ f. hó 18-án, csütörtökön este 8 órakor, a „Kaszinó nagytermében“ egy nagyszabású előadást tart klasszikusokból, a következő, felette érdekes műsorozattal:

1. „Az egri leány“, Ballada: Arany Jánostól.
2. „Coriolánus“, Shakespeare-től. „Coriolánus“ száműzetése, Sicinusz, Brutus, Aegilek, Menenius Agrippa, Comenius s a nép jeleneteivel együtt (recitáció).
3. „A monolog ellen“, Monológ; Ábrányítól. A „Kisfaludy-Társaság“ által 200 forinttal jutalmazott pályamű.

Itt egy hosszú, póczon végződő kixkrax következett, jelezve, hogy Miczi komtesse ledobta sietve tollát. Tényleg nyílt az előszoba ajtaja, s körülbelül csak egy negyed óra múlva folytathatta levelét.

*

Oh mamám, minő csalódás! Lóri visszatért s tudott már mindent. Örömpesze futottam elé. Nos, ki ő, megtudta? Hamar mondja el! Oh, Miczi komtesse, nem megy az oly gyorsan, mondá nevetve, — tessék csak türelemmel hallgatni. Paranesához híven bementem a kertészhez, ki mellesteg mondva, régi ismerősöm.

Ott állt boltja közepén s egy csomó vízbe dugott leánder ágat nézegetett, hogy hajt-e már?

— Jó napot Adám ur! Jó napot szép Lóri! Hát jól megy az üzlet? — Köszönöm, csak megy valahogy, de hát magát mi hozza ide? Vásárolni aigha jön, hisz visznek magukhoz ugyis elég virágot, tudom, tudom.

Ravaszul hunyorgatott hozzá kancsal szemével.

— Igaz, igaz, mi is azt szeretnénk tudni, ki küldi azt a sok virágot.

Spilerkopf megint hunyorgatott.

— Hm, azt csak ingyen nem fogom megmondani. Hanem egy csókért szép Lóri hm, mit gondol?

4. „Julius Caesar“, Shakespeare-től. „Brutusnak a néphez, majd: Antoniusnak Caesar holtteste felett tartott nagy szónoki beszéde a népjelenettel együtt (recitáció). Tiszteletdíj 1 frt. Kezdeté 8 órakor.

Ezen, magas művészi niveaun álló, nagyszabású előadást ajánljuk az intelligencia kiváló figyelmébe és pártolásába.

— **Csillagászati világoránák** nevezi Noll Ágoston Bielingenből (a Schwarzwaldban) valóságos csodaművét, melyet szombattól kezdve csak néhány napig mutat meg a nézőközönségnek, a községi iskolaépület egyik földszinti termében. A híres orchestrion és a nem kevésbé híres órák hazája ismét növeli birnevét egy páratlan műszerrel, mely rendkívül komplikált óraszerkezettel szerencsésen és tetszetősen komplikált zenei mechanizmust kapcsol össze. A szellemesen kidolgozott és kivitt mechanizmust egy kifogástalan isléses küiső takarja, melynek különféle alakokban való gazdagsága akkor is meglepő, ha első tekintetre ezen alakok ezéjét magunknak nem is magyarázhatjuk meg. A szemlélt csodálkozásra csak akkor növekszik igazán, ha Noll ur a magyarázó szerepét vállalja, s a szellemes mechanizmust mozgásba hozza. Az óra akként van alkotva, hogy a 9999 ik év utolsó másodpercéig — ha ugyan ezen időt megéri — minden másodpercet és percet, minden negyedórát és órát, minden napot, hetet, hónapot és minden évet nemcsak láthatóan, hanem hallhatóan is jelzi. Az idő folyása különféle óralapokon és naptárakon szemléltethető. A másodperczmutatónak külön óralapja van. A főóralap azon hely normális idejét jelzi, a melyben éppen van; 16 mellék-óralapon pedig a föld különböző fővárosainak normális idejét láthatjuk. Négy más óralapon egy-egy év, évtized, évszázad, évszázad elmulása jeleztetik. Egy naptár végre a napok és hetek jelzésére szolgál. Ennél még sokkal érdekesebb az a mechanizmus, mely az idő folyását hallhatóan tudatja velünk. Egy csinos angyali alak tiszta csengésű harangütések által jelzi a perczeket. Egy másik angyal a negyedórákat jelzi két harangon. A teljes órákat a halál üti, mely mint Holbein, „haláltánczán“ csontváz képében kaszával kezében van szemléltetve. — Minden első negyedórában egy imádkozó gyermek, a másodikban egy ifju, a harmadikban egy férfi, a negyedikben egy aggastyán lép a szemléltők elé. Az aggastyannal együtt jelenik meg a 12 apostol, kik az őket megáldó Krisztus előtt elvonulnak. Reggeli és esti 6 órakor 3 szerzetes

Az a csók a comtesse lelkén szárad, mert megadtam csupa onfeláldozásból (Szegény Lóri!) hogy ki legyen elégitve kíváncsisága. Mikor ekkép rendbe jöttünk, azt mondá:

— Hallja lelkem, csak magának mondom el, mert üzleti titok. A maga urasága egy este megcsodálta a kirakatomat. Hát azt gondoltam: te majd külsz ritka viragokat a gazdag kisasszonynak. Az felüzi, látják az utcáon, látják a páhojban. Honnét valók? Ostromolják a barátói. Spilerkopf kertészetéből, feleli ő. Megvan a reklám, divatba jövök, a noblis kundschatok csak úgy lóduznak föl, ott a pénz, — nos, ugy-e ügyes üzletember vagyok?

Eddig tartott Lóri elbeszélése. Így felültem mamuskám. Kárba veszték vágyó óhajaim, hiába dobogott fel szívem bizonyos léptek közeledtére. Vagy tán nem hiába? Ezekkel a szimptomákkal keresztül esstem volna a rettegett gyerekbetegségen? Pompás lenne így tirokban, hogy senki sem vette észre. Ha valóban ugy van, ezentul fesztelenebbül tarsalgok a fiatalemberekkel, előre örülök neki, milyen jó lesz. De előbb ird meg, vajjon bizonyosan az volt-e a szerelem, a mit éreztem, mert addig nem merek.

Csókolom kezeid édes mamuskám!

Miczi.

Wachsmann Hermine.

megyer
gitott t
a tem
10 óra
jelzi az
kor ka
karácso
meg,
Deczer
tromba
uj év
ha mi
nánk
kezdte
mint a
fázisa.
E meo
morga
nak n
kell v
látni.
a műv
válóa
minde
jegyer
itt sze

Lipp
ban fe
köré
egyik
küli l
ugyan
gyak
küli
A lég
ten
rancs
dárno
várro
A k
jelen
vele
löttek
honne
lehes
maga
mert
dályo
nélfog
lesz a

Brank
pokba
tamás
tett k
mely
30 ho
gének
fentat
kifeje
ezen
egy
és eg
sen
ben
szüle
ezen
egy
nagy
egy
vám
jölto

A D
a sa
trón
nője
szül
zák,
béc
köv
An
reg
től

me
gy
e c
ver
de
ora

megyen imára remet lakukból egy kivilágított templomba, míg fölöttük a harangozó a templom harangjait szólaltatja. Esti 10 órától hajnali 2 óráig az éjjeli őr kürtje jelzi az órákat. Reggeli 3 és délutáni 3 óra kor kakas kukorékol. Deczember 25-én, karácsony éjjelén, a gyermek Jézus jelenik meg, templomi ének által üdvözöltetve. Deczember 31-én éjjeli 12 órakor egy trombitás vig trombitaharsogással jelzi az új év kezdetét. Nagyon messzire vezetne, ha minden egyes mechanizmust külön akar nánk megemlíteni. Mert a négy évszak kezdete is hasonló módon jeleltetik, valamint a nap látszólagos pályája és a hold fázisai is gyönyörűen vannak szemléltetve. E mechanizmusokat mint külön hozhatja mosgásba a mű mestere, s így a látogatónak nem kell tartania attól, hogy ujévig kell várnia, ha az újévet jelző alakot akarja látni. Egy fél óra teljesen elegendő, hogy a művel teljesen megismerkedjünk. E kiválóan érdekes remek mű megismerését mindenkinek legmelegebben ajánljuk, megjegyezvén, hogy az csak rövid ideig lesz itt szemlélhető.

— **Kísérletek a füstnélküli löporral.** Lippáról írják lapunknak: A városunkban fegyvergyakorlaton levő csapatok tisztjei körében nem kis meglepetést keltett az egyik fővárosi magyar hírlapnak a füstnélküli löporról irt fantasztikus híre. Lippán ugyanis éppen a napokban vegyes lögyakorlatokat tartottak füstnélküli löporral tüzéség és gyalogság közt. A lögyakorlatokon jelen voltak Waldstätten János báró tábornok, hadtestparancsnok, Lauffer Emil tabornok, tüzérdandárnok és számos törzs- és főtiszt Temesvárról, Aradról, Nagyváradról és Szegedről. A kísérlet fényesen sikerült és a jelenvolt tábornokok rendkívül meg voltak vele elégedve. Mikor a tüzekek és a bakák lőttek, egyáltalán nem lehetett látni, hogy honnan lönek; csupán a golyók füttyülését lehetett hallani. A találati százalék még magasabb volt, mint a közönséges löpornál, mert a katonákat a célozásnál nem akadályozta a füst. A füstnélküli löpornak ennélfogva kétségtelenül félelmetes szerepe lesz a legközelebbi háboruban.

— **A szerb patriarcha adományai.** Brankovics György szerb patriarcha a napokban Dungyevsky Lázár sz. tamási nagybirtokos kíséretében látogatást tett Kulpin községben, születése helyén, mely alkalommal a nemzeti alaptól megvett 30 hold földet Kulpin szerb egyház községének adományozott az ottani szerb iskola fenntartása céljából s azon óhajának adott kifejezést, hogy a lakosság közös erővel ezen alap gyarapításán munkálkodjék, hogy egy idő múlva annak jövedelméből egy fiú és egy leányiskolát és egy papot el lehessen tartani. A patriarcha megígérte különben, hogy még gyakran el fog látogatni születése helyére s meggyőződést szerez ezen iskolai alap gyarapodásáról. A szerb egyházközség többnyire földműves tagjai nagyban hálálkoltak s kezet csókoltak egyházfejedelmüknek, ki Stratimirovics István érsek után ezen község legnagyobb jöltevéjét vált nagylelkű adománya által.

— **Vakaresku Helén Herkulesfürdön.** A Délm. Közlöny révén az a hír járta be a sajtót, hogy Vakaresku Helén a román trónörökös szerelmi regényének ismert hősnője, jelenleg Herkulesfürdön tartózkodik szüleivel. Mint Herkulesfürdőtől táviratozák, az ott tartózkodó Vakaresku-család a bécsi követ családjá és nem a volt római követé, a kinek Vakaresku Helén a leánya. Az a hír tehát, hogy a román trónörökös regényének a hősnője Herkulesfürdön tartózkodik, téves.

— **Kerékpárverseny Temesvárott.** A temesvári kerékpár-egylet f. hó 20-án a nagy gyakorló téren (vásártér) fekvő és külön, s célra berendezett 400 négyszög méternyi versenypályán nagy kerékpárversenyt rendez, melyre meghívta az összes délmagyarországi kerékpár-egyesületet. A verseny

bevégezése után a gyárudvar helyiségeiben disztrakomát és táncvigalmat rendeznek.

Az érdekes verseny sorrendje a következő:

1. Megnyitó verseny. 1 körpálya 400 méter bárki versenyezhet.

2. Lassu verseny. 1 körpálya 400 méter. Betét 1 frt. Versenyezhet alacsony és magas kerékpár. Győztes az, ki utolsónak ér a célhoz, ki is az első díjat (aranyérmes okmány) nyeri el. A második díj egy ezüst érme, a közvetlen előzőnek ítéltetik oda, míg a harmadik díjat (Bronzérmes) az ezt megelőző nyeri el.

3. Alacsony kerékpár-verseny. 3 körpálya 1200 méter. Betét 1 frt. Részt vehet minden kerékpáros. A győztes „Délmagyarországi mesterfutó alacsony kerékpáron“ címet kapja, ezenkívül egy arany tiszteletdíjat és diszoklevelet nyer. A második egy ezüst és a harmadik pedig egy bronz érmet.

4. Magas kerékpár-verseny a „mester“ címért. 4 körpálya 1600 méter. Betét 1 frt. A verseny nyitva áll minden kerékpárosnak. A győztes a „Délmagyarországi mesterfutó magas kerékpáron“ címet kapja s azonkívül a nagy mesterérmes okmányt. A második egy ezüst és a harmadik egy bronz érmet. Részt vehet minden magas kerékpáros.

5. Műverseny. Nyitva áll minden magas és alacsony kerékpárosnak. 3 díj.

6. A kezdők versenye. Két kör, 800 méter. Nyitva mindazon kerékpárosoknak, kik nyilvános versenypályán nem futottak. Nyitva áll minden magas és alacsony, de 15 klot meghaladó kerékpárnak. Az első egy ezüst, a második és harmadik egy-egy bronz érmet nyer.

Nevezések az illető kerékpáros nevének és lakhelyének pontos megjelölése, valamint a betétnek csatolása mellett a műsorban megállapított versenyszámok megjelölésével a kerékpár-egyesület titkárnál, Naschitz Árpádnál jelentendők be.

Bejelentési határidő 1892. évi augusztus hó 18-án déli 12 óráig.

— **Vakmerő rablás.** Varjasról írják lapunknak: Braun Sámuel helybeli kereskedő és regale-bérlő üzletében pénteken délben megjelent két cigány és 6 frtot kértek kölcsön Brauntól. Mikor ez megtagadta a kölcsönadást, az egyik cigány föbe ütötte Braunt, míg a másik egy hatalmas kalapácsot suhintott feléje. A kereskedő látva kritikus helyzetét, átadta erszényét a cigányoknak, melyben azonban csak 1 frt 24 kr. volt. A merénylők azonban nem elégedtek meg a pénzzel, mire Braun átadott nekik 10 drb, összesen mintegy 100 forintra szóló postautalványt. A cigányok ezután felültek a bolt előtt álló kocsiakra és gyorsan elhajtattak. Braun azonnal jelentést tett a csendőrséghez, mely legott mozgósította járőreit. A derék csendőrök tegnap már elfogták az egyik rablót, a kit Molinnak hívnak és a kinek megtalálták Braun erszényét. Molin beismerte a tett elkövetését. Czinkostársát nyomozzák.

— **Az élelmes kecskeméti.** Kecskemét város gyümölcs- s egyéb forgalmát élénken illusztrálja a következő néhány adat. Junius 1-től július 20-ig elszállítottak Kecskemétről 997 vagon gyümölcsöt, 390 vagon élő baromfit, 246 vagon eleges árut, 96 vagon gabonát és 7 vagon bort. Az áruk leginkább külföldre szállítottak. Csúpan gyümölcsből a fentjelzett idő alatt 780 ezer forintot vett be a város közönsége, ide nem számítva azt, a mit kocsin szállítottak el s a mi szintén szép összeget képvisel. Bizony ezt tudva, igazán el lehet mondani: „Hirös város az alföldön Kecskemét.“

— **Hölgyek párbaja.** Egy római lap, a „Tribuna“ különös párbajhírt táal fel olvasóinak, mely a kis Lichtenstein hercegség Vaduz nevű székvároskájában történt volna a napokban, ha ugyan egyáltalában megtörtént. A római lap szerint Metternich Paula hercegné, a bécsi színészeti kiállítás védnöke és Kielmansegg grófné az alsó-ausztriai helytartó felesége és a színészeti kiállítás hölgybizottságának elnöknője állottak egymással szemben, mint ellenfelek. A harmadik mérkőzésnél Metternich hercegné könnyű sebet kapott az — orrán, Kielmansegg grófné pedig a karján. Az élénk fantáziájú olasz lap szerint, a két előkelő asszony erre kibekülve omlott egymás karjába és egymást megcsókolta. Párbajsegédek minőségében a Tribuna Schwarzenberg-Lichtenstein hercegnét és Kinszky grófnét szerepelteti. Végre még azt is tudja az olasz újság, hogy a párbajnál Lubinszka bárónő orvostudor szerepelt, mint párbajorvos, a kit egyenesen erre az alkalomra hívtak meg Varsóból. A bécsi lapok a párbaj híret megczáfólják, de nem is igen van szükségük komoly czáfolatra, mert első pillanatra tisztában van az ember vele, hogy az egész párbaj nem egyéb, mint a kezdődő kánikulai forróságban jól kihizalt kacsá.

— **A kolera.** A fővárosi tiszt főorvosi hivatalban egymást követik az intézkedések, melyekkel a kolerajárvány behurcolása esetére a fő- és székváros közegészségügyi viszonyainak a legjobb állapotba helyezésével a nagyobb veszedelmet elhárítani lehet. A legbiztosabb és leghathatósabb óvszer orvosi tekintélyek állítása szerint a cognac. Ennek bevásárlásakor azonban óvatossá kell lenni s csak oly czég gyártmányát elfogadni, melynek jósága el van ismerve. Ily szempontból legjobban ajánljuk gróf Esterházy Géza angyalföldi gyártmányát, mely francia mód szerint, idegen anyag hozzávegyítése nélkül tiszta borból van készítve, mit eléggé bizonyít az a körülmény, hogy mindazon kiállításokon, melyeken az angyalföldi cognacgyár részt vett, a legelső kitüntetések nyerte el. Központi iroda: Budapest, külső váci-ut 23.

Irodalom és művészet.

* A „Vasárnapi Ujság“ augusztus 14-iki száma a következő tartalommal jelent meg: „Kolumbusz Kristóf.“ (Öt képpel: 1. Kolumbusz Kristóf arcképe. 2. Az Atlanti Óceán, Behaim Márton 1492-ben kiadott földgömbje után. 3. Kolumbusz fogadtatása Barcelonában a spanyol udvar által, mikor első útjáról visszaérkezett. 4. Kolumbusz harmadik útjáról meglánczolva viszik vissza Spanyolországba. 5. Kolumbusz halála 1506 május 21-én Valladolidban.) — „Kolumbusz a legendában és történetben.“ — „Czél-talan.“ Költemény Palágyi Lajostól. — „Egy éjjel a rablótanyán.“ Elbeszélés. (Képpel.) — „Párbajok statisztikája.“ — „A brassói új református templom.“ (Képpel, Cserna Károly rajza, Koós Ferencztől.) — „Családi ünnep József főhercegnél.“ (József Ágost főherceg arcképeivel.) — „A magyar dalár egyesület jubileuma.“ id. Ábrányi Kornéltól. (Képekkel: 1. Az 1865-iki dalár-ünnepély a pesti városligetben. Keleti Gusztáv egykoru rajza. 2. Dalverseny az 1868-iki debreczeni dalár-ünnepélyen. Munkácsy Mihály egykoru rajza.) — „Birkózások a cirkusban.“ (A birkózó Masson és Robinetti képeivel.) — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Mi újság; Egyveleg; Sakkjáték; Képtalány stb. rendes rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Politikai Ujdonságok kal együtt 3 frt. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megrendelhető a Képes Néplap legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 1 frt 20 kr.

Táviratok.

A bolgár fejedelem elismertetése. Budapest, augusztus 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szófiában a polgárság tegnap este Ferdinánd fejedelemnek nagyszerű fáklyásmenetet rendezett. A polgármester a nemzet

nevében üdvözölte a fejedelmet, megelégedésének adván kifejezést, Stambulovnak a szultánnál történt fogadtatása fölött; majd örömet fejezte ki, hogy Oroszország cselszövényeidaczára — hogy még gyilkosokat is küldött az országba, — Bulgária örvendtes módon halad. A fejedelem megköszönve a beszédét, így végezte: „Éljen Bulgária!”

A „Svoboda“ közli a beszélgetés részleteit Stambulov és a szultán közt. A szultán szerencsét kívánt Stambulovnak a kormányzásához és elismerőleg nyilatkozott képességeiről.

Egyuttal kijelenté, hogy Bulgária iránt élénken érdeklődik és alkalmas pillanatban el fogja ismerni Ferdinánd fejedelmet. Ajánlotta a bolgár kormánynak, hogy kövesse tanácsait. Stambulov megköszönve a jóakaratot, biztosította a szultánt, hogy mindig akarataival egyetértően fog eljárni, mert a bolgár nép meg van győződve, hogy érdekei a török császársággal összeforrvan vannak.

A szultán erre gyönyörű dohány-szelenczét adott Stambulovnak, kijelentve, hogy talán nemsokára módjában áll, neki személyesen átnyújtani a legmagasabb ottomán-rendet. Stambulovot Konstantinápolyból való elutazásakor katonai diszükség kísérte ki a pályaudvarra és utjában mindenütt katonai tisztelegéssel fogadták.

A francia nagykövet mindent megtett, hogy Stambulov fogadtatását megakadályozza, de hasztalan.

Hir szerint Ferdinándot szeptemberben Konstantinápolyba várják.

A hercegprimás miséje.

Budapest, aug. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata) Esztergomból távirják: Vaszary Kolos hercegprimás hétfőn a bazilikában pontifikált. Harangzugás, ezekre menő közönség üdvözlése mellett vonult be a főszékesegyházba, diszes fogaton. A templom bejáratánál a főkáptalan teljes díszben, apostoli kereszttel fogadta a legmagyarabb főpapot. Mise után a hercegprimás a szekrestyében megreggelizett és rövid pihenő után megtartotta első egyházi szónoklatát mintegy nyolcz ezer ember előtt. A Krisztus anyjáról beszélt oly fenségesen, oly magasztosan, hogy hallgatóit teljesen magával ragadta. Beszédének imaszerű bevezetése, melyben a mindenség urának segédelmét kérte főpapi működéséhez, oly meghatározó volt, hogy még azok is könnyeztek, kik a primást nem szívesen látják maguk felett. Érdekes, hogy a közönség közt számosan voltak más vallásbeliek is. A templomból tömérdek ember kísérte a primást palotájáig.

A primás bátyjának temetése.

Budapest, aug. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Esztergomból jelentik: Vaszary Mihályt, Vaszary Kolos hercegprimás bátyját a hó 14-én temették el

rendkívül nagy részvét mellett a primási palotából, hol a város és megye előkelőségei és a főpapság nagy számmal voltak képviselve. A hercegprimás a temetési szer-tartást a palotát összekötő zárt folyosóról nézte végig. A gyászszertartást Csernoch János kanonok primási iroda igazgató végezte. Mikor a halottas menet elindult, az eddig csendesen könyező primás előlépett s fájdalommal nem tudva uralkodni, hangos zokogásban tört ki. Simor hgprimás halála óta ez volt az első halálzási eset a primási palotában.

A kolera.

Budapest, augusztus 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Nisni-Novgorodban a kolera rohamosan csökken. A halandóság jelentéktelen.

Ebéd a kereskedelemi miniszter tiszteletére.

Budapest, aug. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bánffy Dezso báró képviselőházi elnök, tegnap Lukács Béla miniszter tiszteletére ebédet adott azon alkalomból, hogy a szamosvölgyi vasut igazgatósága nála tiszteletet.

Ügyvédek kongresszusa.

Budapest, aug. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Győrben tegnapelőtt óta foly az ügyvédi kamarák küldöttségeinek értekezlete. A két napi értekezlet után elhatározták, hogy az ügyvédek jövő évi kongresszusa Szegeden fog megtartatni.

Az országos magyar dalár-ünnep.

Budapest, augusztus 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A budapesti országos dalárünnepélyre mintegy ezerkétszáz dalár érkezett a fővárosba, föltűnést kelte csoportos járkálásukkal. Képviselve van a nagyikindai dalárda is. Ma délután hat órakor a városligeti iparcsarnokban összpórá lesz Erkel Ferencz vezetése mellett.

Szerelmi drama a fővárosban.

Budapest, aug. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Halalos kimeneteli szerelmi dráma játszódott le vasárnap este a „Pannónia“ szállodában. Egy fiatal orvos egy szintén a jobb társasághoz tartozó férjezett asszony vetettek véget életüknek közös elhatározással.

Az eset részletei a következők: Vasárnap reggel néhány kis csomaggal, utias öltözetben egy fiatal pár érkezett a vendéglőbe s a második emeleten szobát nyitattott. A férfi a vendéglőbe Tiefertaler Károly dr. veresmarthi orvosnak írta be magát, s társnőjét feleségének jelentette be. A délelőtt folyamán a férfi eltávozott a szállodából, a nő azonban nem hagyta el a szobát. Ott is ebédelték s ebéd után 4 órakor egyedül maradtak, a mikor két férfi törgetett be hozzájuk. Az egyik férfi rövid idő múlva távozott, míg a másik hosszabban ott maradt s közte s Tiefertaler közt heves szóváltás támadt. Estefelől a szóváltás elcsendesült s a férfi — a nő igazi férje eltávozott, ott hagyva nejét s az orvost. Nyolcz óra tájban a szobalány ágyazni akart, de kopogtatására nem kapott választ, bár a kopogást több ször ismételte. Végre 9 óra körül bejelentette a szálloda tulajdonosának, hogy a szobából nem kap választ, a mire aztán az ajtót kinyitatták és többen behatoltak a sötét szobába. Világot gyújtva megdöbben-

kép tárult eléjük. A szoba padozatán ágy volt vetve s a vákosokon ott feküdt haldokolva a férfi s a nő egymás mellett. Az asztalon levelek hevertek s közöttük három orvosságos üveg. A vákosok között találtak egy orvosi hónalafecskendő készüléket. S így rögtön sejteni lehetett, hogy az öngyilkosságot valamely mérgek a hónalafecskendezésével követték el. Par perc múlva két orvos volt a haldokló szerelmes pár mellett s mindent elkövettek a katasztrófa megakadályozására. Az öngyilkosságot morphiium befecskendezésével követték el és pedig úgy, hogy az orvos rendkívül nagy mennyiségű morphiiumot fecskendett be mindkettőjük mellé. Közben megérkeztek a rendőrök is, s az ellenmérgek adagolása sem mutatott eredményt, úgy hogy csak nagyobb aether-injekciókkal voltak képesek legalább rövid időre késleltetni a halál bekövetkezését. Így sikerült is kiszállítani az üllői-uti új kórházba a szerelmes párt, a hol a férfi az éjjel, a nő pedig reggel kirzenedett. Az asztalon egy nyílt papírlapon a nő azt a kijelentést hagyta hátra, hogy ő mindenbe beleegyezett, feltétlenül átengedte magát a vele meghalt barátjának. E pár sor aláírásából és a levelekből kintűnt, hogy az asszony Farkas Gézának, az első hazai takarékpénztár tisztségviselőjének neje, született Wallenfeld Bettina volt. (Hir szerint a leányt gyöngéd viszonyok fűzték, az akkor még szigorló orvoshoz, sőt utóbbi időben e viszony ismét megújult, mikor már asszony volt. A házasság közvetítő által kötött, s így tisztán érdekházasság volt.) A nyílt lapra írt sorokban az öngyilkosságról közvetlen említés nincs. Levelek voltak azonkívül az asztalon mindkettőjük szüleikhez. Kontue Jánosnéhoz, Ragály Lajos képviselőhöz. Tiefenthaler Fülöphöz. A szobában több orvosi eszközt, ékszeret, s készpénzt is találtak. A férj nejének öngyilkosságát csak reggel tudta meg, a mikor a szobalányával levelet küldött a szállodába hozzá. Az eset híre hamar elterjedt a fővárosban s mindenfelé úgy szenzációt keltett.

A szerb kormányválság.

Budapest, aug. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádi jelentések szerint a belügyi és hadügyi-miniszterek lemondása következtében Pasics miniszterelnök beadta az egész kabinet lemondását.

Lázongó bányamunkások.

Budapest, aug. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Reuter ügynökségnek jelentik N. chvilleből (Tennessee). Tegnap reggel ottani bányászok affelett elkeseredésükben, hogy a Trascizity bányákban fegyenczek dolgoznak, felgyújtották azt az épületet, a melyben mintegy 350 fegyencz volt, kiket kiszabadítottak s egy vasuti vonalban helyezték el őket, miközben revolverekkel fenyegették a vasuti alkalmazottakat s kényszerítették, hogy a fegyenczeket vigyék el a városból. Több mérföldre a fegyenczek két részre osztottak s igyekeztek menekülni. E közben több revolverlovás történt. Egy fegyencz megöletett, egy megsebesült. Bővebbet még sem tudunk, a bányamunkások elvágták a táviró drótokat.

Sztrájkoló vasuti örök pusztításai.

Budapest, aug. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Buffalóban a vasuti váltó-örök sztrájkolnak. Fölgyújtották a tárházakat, elűzték a hivatalnokokat; többen megsebesültek. A sztrájkolók fölgyújtottak több vasuti kocsit a városban, hogy a vonatok ne közlekedhessenek. Összesen mintegy 150—200 vaggont égettek fel.

189
RE
Egy
Abba
az ellet
emberi
ő is el
ebbe a
utjában
keves
szuvágy
vele sz
fönttar
egy hat
Fegyve
városb
a lap
olyan s
elveszt
tanulm
zési mé
nyait.
Maga
gyobb
gelegi
magána
Hiszer
állított,
ján tett
iratok.
zolják é
előáll D
ság sür
Kit e
git, va
kéz ját
Bontó
Talán r
Dengel
szotta
Ki tud
mikor
déses n
pár nap
Nem
vizgát
folytár
állani a
a min
meg I
közéte
hiteless
tette eg
okmány
melyek
fogják.
Deng
válaszo
látni, h
csalás
kenység
Deng
ideig-ör
s volt
tisztábt
első tá
közgyü
ítélve
Dengel
fölhass
tassa.
erősen
Károly
állást,

REGÉNY-CSARNOK.

Egy csúnya asszony története.

(Eredeti regény egy kötetben.)
— A „Torontál” számára írta: —
Törös Tivadar.

(26-ik folytatás.)

Abban a vergődésben, melyet Dengelegi az ellene indított hajszában ért meg, az emberi természet sajátosságaként igyekezett ő is első sorban ártani azoknak, a kik ebbe a helyzetbe hozták, vagy bármiként utjában állottak. Fegyverneky ellen nagyon kevés ereje volt és így a visszafójtott bosszuvágy tehetetlenségére volt kárthatva vele szemben. Ezt az elszámolást tehát fönntartotta a sajtópör idejére, mikor majd egy hatásos jelenet siettetni fogja azt, hogy Fegyvernekyt hosszú időre eltávolítsa a városból; a becsületsértés, a rágalom — mit a lap ellene emelt, a melylyel sértette, — olyan súlyos volt, hogy ha Fegyverneky elveszíti a sajtópört, nagyon sok ideig tanulmányozhatja az államfőház berendezési módját és az „uri rabok” életviszonyait...

Maga Fegyverneky különben a legnagyobb csalódásban élt azóta, hogy a Dengelegi nyilatkozata megjelent. Nem hitt magának. Ébren van-e, vagy álmodik? Hiszen a mit a Dengelegi diplomájáról állított, azt kétségbevonhatlan adatok alapján tette. Kezei közt voltak a hivatalos iratok, melyek a diploma hamisítást igazolják és ime, a támadást követő napon előáll Dengelegi az ügyvédvizsgáló bizottság sürgönyével, hogy a diploma hiteles.

Kit csaltak itt meg? Károlyt, Dengelegit, vagy Fegyvernekyt? Valami gonosz kéz játszhatott itt közbe. Talán az öreg Bontó Nusihoz érkezett sürgöny hamis. Talán meg se érkezett Fejérvölgyre, hanem Dengelegi valami újabb szédélgéssel játszotta az öreg Nusi kezéhez a sürgönyt. Ki tudná azt megmondani különösen akkor, mikor a Dengelegi segédje Várnay, a kérdéses napon M-lyt volt és ott is maradt pár napig.

Nem is lehet tagadni, hogy az ügyvédvizsgáló bizottság sürgönyének behatása folytán, szinte előnyös fordulat kezdett beállani a Dengelegi ügyében. Fegyverneky, — a mint a lapjában ígerte — nem követhette meg Dengelegit, mert a másik lapban közzétett nyilatkozat mellé csatolt sürgöny hitelességét kétségbevonva, röviden kijelentette egy pár soros válaszbán, hogy újabb okmányokat fog pár nap múlva közzétenni, melyek az egész ügyet végleg tisztázzák fogják.

Dengelegi e nyilatkozatra hallgatással válaszolt és így Fegyverneky kezdte belátni, hogy az egész sürgöny egy újabb csalás lehet, melynek a közönség hiszékenységére részben áldozatul esett.

Dengelegi sietett is ezt a neki látszólag, ideig-óráig kedvező hangulatot fölhasználni, s volt elég merészsége ahhoz, hogy a leg-tisztább látszattal akart hatni. Eppen az első támadás napján határozott a városi közgyűlés a Károly mérnöki állása felett, ítélve a beadott folyamodványok fölött. Dengelegi tehát minden meglévő befolyását fölhasználta arra, hogy Károlyt megbuktassa. Es ez az ember még mindig olyan erősen állott a városnál, hogy ez sikerült is. Károly tehát megbukott, nem nyerte el az állást, és hosszú időre vissza volt vetve

attól az álomtól, hogy Margitot magáénak mondhasssa.

Az öreg Kolbaynének azonban ezzel ismét igazat adott a véletlen. Most már Károly csakugyan, ki tudja mikor jut abba a helyzetbe, hogy a Margit kezéért komolyan léphessen föl.

Egy fél élet keserűségének lett volna elég az az érzés, amit Margit és Károly e csapásra éreztek. De az ilyen igaz, erős szerelemmel szemben nem tud győzni a sors ezer kintja se. Károly a Margit könyei mellett is, elkatározta, hogy elhagyja a vásost és a doros-aknai bányánál betölthető napidíjas mérnöki állást foglalja el. Bántotta önértétét a tétlenség és így hasztalan volt minden. Hiába esengett Margit, hogy mit tegyen majd ő így elhagyatva, anyjával és Dengelegivel szemben. Hiába omlottak azokból a szép szemekből a könyvek, mert azok Károlyra nézve csak a válást tették nehezebbé.

— Isten veled!
— Károly, szeress tovább, hogy erős tudjak lenni, — fuldokolta zokogásában Margit.

— Utolsó lehelletemig, csak reád gondolok!

Még egy önfeléd és örökre felejthetetlen csók és azzal vége.

A millió szindarabot játszó élet egy fájó jelenettel gazdagabb lett és egy óra multán Károly már a vonaton utazott tova, Erdély felé.

Dengelegi mind ezt jól tudta és kevéssel e fájdalmas bucsu után, Márton a mindenes már az öreg Kolbaynének tisztegette.

Most Fegyvernekyre került a sor. A fiatal Nusi ez idő tájban éppen urias toalettt ügyeit rendezgette, midőn beállított hozzá a Dengelegi komornyikja és egy levelet adott át. Dengelegi csalta lépre benne Nusit Fegyverneky ellen. A levél így okoskodott:

„Tisztelt Barátom! Mióta azon a ponton állunk, hogy rokonságunk egy legyen, engem igen megtisztel a bizalom amelyben élünk. Vegye ennek e soraimat is és tegyen meg érettem, illetve saját magáért is egy lovagias lépést. Ön, az Adél hugom jegyese. A sértés ami őt éri, az ön arczába kergeti a vért. Reméllem becsüli annyira menyasszonyát, hogy a Fegyverneky támadását ilyen esetnek tartsa. Meggyalázni iparkodott engem és sujtotta házamat, jobban mondva Adélt, ki azóta nem bír könyeivel. Reméllem becsüli annyira menyasszonyát, hogy Fegyvernekytől a legszigorubb feltételek mellett elégtételt kér.

Öleli:

Dengelegi, s. k.“

Nusiék nem tudtak semmit arról, hogy Adél kosarat adott a fiatalnak, mert Dengelegi azzal mentette ki Adélt, hogy rosszulléte miatt nem fogadhatja őket. Különben pedig kijelentette a fiatal Nusi előtt, hogy Adél csak időt kér pár napi gondolkodásra, de azért már is az Adél völegényének tekintheti magát.

A tapasztalatlan gyerek ember, elhitte minden szavát Dengeleginek s a mióta a kastélyban jártak, egész komolyan az Adél völegényének tekintette magát.

Nagyon is természetesnek tartotta hát a Dengelegi fölhívását, és hiu képzelődésétől sarkalva, — bár meglehetősen mértékben

megijedve, — két barátja által azonnal kihívatta Fegyvernekyt.

Fegyverneky midőn meghallotta a segédektől, hogy a fiatal Nusi mint az Adél völegénye lép föl, nem tudott elfojtani egy gunyos mosolyt. Ennyiből állott minden ellenkezése, és a kihívást elfogadta.

(Folytatása következik.)

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1892 május 1-től.

Menetrend a Nagyikinda—nbecskereki vasútvonalon

Nagy-Kikinda—Nagy-Becskek.	3512 3514 3502		
	v. v.	v. v.	sz. v.
	I. II. III. osztály		
Budapest ind.	6.30	8.25	2.35
Temesvár "	9.50	11.20	4.00
Nagy-Kikinda "	3.05	4.05	7.25
Karlova "	4.05	4.46	8.01
Beodra "	4.25	4.57	8.19
Török-Becse—Aracs "	5.35	5.36	9.01
Kumán "	6.05	5.56	9.22
Melencze "	6.40	6.15	9.41
Ellemér "	7.09	6.34	10.01
Nagy-Becskek. "	7.33	6.57	10.15

Nagy-Becskek—Nagy-Kikinda.	3501 3511 3518		
	sz. v.	v. v.	v. v.
	I. II. III. osztály		
Nagy-Becskek ind.	5.30	12.00	7.20
Ellemér "	6.08	12.21	7.44
Melencze "	6.30	12.51	8.15
Kumán "	6.45	1.11	8.37
Török-Becse—Aracs "	7.11	1.49	9.19
Beodra "	7.45	2.29	10.04
Karlova "	7.56	2.43	10.23
Nagy-Kikinda "	8.36	3.30	11.13
Temesvár "	—	5.20	4.24
Budapest "	1.20	—	8.15

Menetrend a Torontál helyi érdekű vasutak vonalain

Versecz—Nagy-Becskek.	3643* 3602 3612		
	v. v.	sz. v.	v. v.
	I. II. III. o.		
Temesvár ind.	—	—	12.00
Versecz "	5.50	—	2.30
Versecz-Rét "	5.57	—	2.25
*Temes-Paulis "	6.03	—	2.32
Bethlen-Tanya "	6.11	—	2.42
*Szivattyutelep "	6.22	—	2.55
*London-Tanya "	6.29	—	3.04
Nagy-Margita "	6.37	—	3.13
Zichyfalva "	6.49	—	3.25
Györgyháza "	7.01	—	3.40
Szécsénfalva "	7.16	—	3.57
Ó-Lécz "	7.24	—	4.07
Kanak "	7.33	—	4.19
Bóka "	7.49	—	4.38
Szécsány "	8.00	—	4.52
Párdány l. alul.	—	—	—
Szécsány ind.	4.01	8.10	5.07
Szárcsa "	4.27	8.24	5.24
*Lajosmajor "	4.41	8.37	5.37
Pusztá-Kenderes "	4.50	8.43	5.46
Lázárföld "	5.01	8.51	5.57
Nagy-Becskek-Bégapart "	5.32	9.15	6.31
Nagy-Becskek "	—	—	6.35

Nagy-Becskek—Versecz.	3601 3611		
	sz. v.	v. v.	v. v.
	1., 2., 3. o.		
Nagy-Becskek ind.	8.15	—	—
Nagy-Becskek-Bégapart "	8.22	—	5.25
Lázárföld "	8.50	—	5.58
Pusztá-Kenderes "	8.56	—	6.06
*Lajosmajor "	9.2	—	6.14
Szárcsa "	9.16	—	6.30
Szécsány "	9.29	—	6.45
Szécsány ind.	9.44	—	7.00
Bóka "	9.57	—	7.15
Kanak "	10.14	—	7.35
Ó-Lécz "	10.23	—	7.45
Szécsénfalva—Ráros—Istvánvölgy "	10.32	—	7.53
Györgyháza "	10.42	—	8.10
Zichyfalva "	10.54	—	8.27
Nagy-Margita "	11.09	—	8.42
*London-Tanya "	11.18	—	8.52
*Szivattyutelep "	11.26	—	9.01
Bethlen-Tanya "	11.39	—	9.15
*Temes-Paulis "	11.47	—	9.25
Versecz-Rét "	11.55	—	9.33
Versecz "	11.59	—	9.37
Temesvár "	3.15	—	—

Szécsány—Párdány.	3702 3712		
	v. v.	v. v.	v. v.
	II. III. o.		
Szécsány ind.	9.34	—	7.05
Módos "	9.56	—	7.32
*Fény "	10.07	—	7.44
Párdány "	10.18	—	7.56

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a percek számjegyeinek aláhúzása által (6.00—5.59) vannak megjelölve.

A *-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Dr. Brájjer Lajos fel. szerk. távollétében a szerkesztésért felelős: Jurkovic Aladár, főmunkatára.

Felhívás.

A cholera fellépésének és esetleges járvánnyá való fejlődésének megakadályozása végett szükségessé vált a kellő óvintézkedéseket megtennem s városunk összlakosságát a köztisztaságra felhívnom, minélfogva a házak udvarán egybegyűlt

szemétnek hetenként legalább kétszeri kibordásán és az árnyékszékeknek valamint a pöczegödröknek alapos tisztításán

kivül a következőket rendelem el:

1. Az árnyékszékek, szemét és pöczegödrök, valamint a fedett és nyitott földfeletti és a házakból kiömlő csatornák a mai naptól kezdve fertőtlenítendők.

2. Ezen fertőtlenítés magánházakban hetenként kétszer, míg fogadókban, kavéházakban, sörházakban és kocsimokban valamint nyilvános és középületekben minden nap eszközözendő.

3. A fertőtlenítés minden egyes esetben az ezen alkalomból kiküldendő és ellenőrködő egészségügyi biztos jelenlétében fog megtörténni; ugyanazért a háztulajdonosoknak köteleességévé teszem, hogy minden egyes ház részére hetenként legalább 2 liter 60% nyers carbolsav oldatot saját költségükön beszerezzenek és készletben tartsanak mely a pontos ellenőrzés lehetővé tétele végett az egészségügyi biztos jelenlétében literenként az ötszörös mennyiségű vízzel hígítva és a fertőtlenítésre felhasználva lesz.

A házakból kiömlő nyitott és fedett csatornák vasgálicz oldattal is fertőtleníthetők azonban az árnyékszékek és pöczegödrök valamint a szemétdödröknek fertőtlenítése kizárólag az ötszörös mennyiségű vízzel hígított 60% nyers carbolsav oldattal van megengedve, míg a más kevésbé hatásos szerrel való fertőtlenítést eltiltom.

4. Miután nemcsak 60 százalékos hanem többféle százalékos nyers carbolsav oldat is gyártatik s mivel kevesebb százalékos nyers carbolsavnak hígítása által az egész fertőtlenítés illuzoriussá válik, ennélfogva a gyógyszerészek és azon kereskedők, kik ezen szernek elárúsításával foglalkoznak, fertőtlenítési célra csakis 60% nyers carbolsav oldatnak tartására és elárúsítására köteleztetnek.

Az elárúsítók köteleztetnek arra is, hogy a fertőtlenítési célra forgalomba bocsájtandó carbolsav folyadékot tartalmazó minden egyes üveget felírással ellássák s hogy ezen nyers carbolsavoldatnak 6% saját aláírásukkal jelezzék. A vegyvizsgálatot eber figyelemmel fogom ellenőrizni.

5. A cholera járványnak fellépése esetén az ezen járványban megbetegedetteknek ürülékai a készletben lévő 60 százalékos nyers carbolsav oldattal azonnal fertőtlenítendők lesznek.

Midőn a fenti óvintézkedésekre városunk összlakosságát a közegészségügy érdekében különös tisztaságra ujjalag és komolyan felhívom, úgy méltán elvárom városunk közönségétől azt, hogy a cholera járvány elleni védekezés körül megkivánt óvintézkedéseket saját jól felfogott érdekében lelkiismeretes pontossággal betartani fogja s hogy a közegészségügy előmozdítása és fenntartása körül engem eljárásaimban támogatni fog.

Kijelentem egyidejűleg miszerint a kellő ellenőrzést a legnagyobb szigorral fogom eszközölni s hogy a fenti intézkedéseim ellen vétőket 5—100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel sújtni fogom.

Nagybecskerek, 1892. évi augusztus 14.

Reitter Oszkár,
h. rendőrkapitány.

Aufruf.

Infolge Auftretens der Cholera und zur Verhinderung einer eventuellen epidemischen Verbreitung derselben, sehe ich mich veranlaßt, die nöthigen Schutzmaßregeln in Anwendung zu bringen und die Gesamtbewohner unserer Stadt zur größten Reinlichkeit aufzufordern; demgemäß wird hiemit außer der

mindestens zweimaligen Ausführung des Mistes aus den Höfen und der gründlichen Reinigung der Senfgruben und Aborte,

folgendes angeordnet:

1. Aborte, Mist- und Senfgruben, sowohl offene als gedeckte aus den Häusern führende Kanäle und Rinnen sind von heutigen Tage an zu desinficiren.

2. Diese Desinficirung hat in Privathäusern wöchentl. zweimal, in Hotels, Gast-, Kaffee- und Bierhäusern, wie auch in öffentlichen Gebäuden jedoch täglich stattzufinden.

3. Die Desinficirung wird in jedem einzelnen Falle im Beisein eines behufs Controle entsendeten Sanitäts-Commissärs vorgenommen; jedem Hausbesitzer wird es daher zur Pflicht gemacht, für jedes einzelne Haus wöchentl. mindestens zwei Liter 60% ige rohe Carbonsäurelösung aus eigenen Mitteln anzuschaffen und in Bereitschaft zu halten, welche behufs genauer Controle in Gegenwart des Sanitäts-Commissärs per Liter mit Wasser fünffach verdünnt und zur Desinficirung verwendet wird.

Die aus den Häusern führenden offenen als auch gedeckten Kanäle oder Rinnen können auch mit Eisenvitriol desinficirt werden, während die Desinficirung der Aborte, Mist- und Senfgruben ausschließlich mit der fünffach verdünnten 50% igen rohen Carbonsäurelösung zu geschehen hat und ich das obige minderwertige Mittel hierzu anzuwenden hiemit verbiete.

4. Nachdem nicht nur 60 perzentige rohe Carbonsäurelösung fabrizirt, sondern dieselbe in verschiedenen Perzenten erzeugt wird, jedoch die Anwendung einer minderperzentigen rohen Carbonsäure in verdünntem Zustande jede Desinficirung illusorisch macht, werden die Apotheker und Kaufleute, welche sich mit dem Verkaufe dieses Mittels befassen, hiemit verpflichtet, zu Desinficirungszwecken nur 60% ige Carbonsäurelösung zu verkaufen.

Ferner werden die Verkäufer verpflichtet, jede zu Desinficirungszwecken mit Carbonsäurelösung gefüllte Flasche mit Etiquette zu versehen und den 60 perzentigen Gehalt mit eigenhändiger Unterschrift zu bezeugen.

Die chemische Ueberprüfung wird strengstens überwacht.

5. Im Falle des Auftretens der Cholera, sind die Abführstoffe des Erkrankten sofort mit dieser 60 perzentigen rohen Carbonsäurelösung zu desinficiren.

Indem ich die Gesamtbewönerung unserer Stadt im Interesse der öffentlichen Gesundheitspflege wiederholt und ernstlich zur Einhaltung obiger Schutzmaßregeln und zur größten Reinlichkeit auffordere, erwarte ich seitens derselben in ihrem ureigensten Interesse, die gewissenhafteste Befolgung der Schutzmaßregeln und daß mich dieselbe in meinem Bestreben zur Erhaltung der öffentlichen Gesundheit unterstützen wird.

Gleichzeitig wird hiemit kundgemacht, daß ich die strengste Controlle üben und jeden gegen meine obigen Verfügungen handelnden mit Geldstrafen von 5—100 fl. ahnden werde.

Gr.-Beckereck, 14. August 1892.

Oskar Reitter,
subst. Stadthauptmann.

ПОЗИВ.

Да би несрећу случај, наступања Колере или приљепчивост ма које болештине предупредили, поред позивања на оварошко становништво: да своје авлије

седмично најмање двапут почисте, ђубрад напоље изнесу, и аборте како и ђубршта чисто држе,

1. Аборти, ђубршта, јамурине и по авлијама, како и из под капија на већим олицима имају се од данашњег дана редовно десинфицирати.

2. Десинфицирање има се спровести: у приватним кућама двапут седмично, до ли у кафанама, гостионицама, биртовима, пиварама, јавним јавним местима сваког дана.

3. Десинфицирање биваће у сваком поједином случају у присуству за ту цел изабраног здравственог комесара; с тога стављам у дужност сваком овдашњем поседнику здања, да за сваку кућу поједино, седмично 2 литре 60 перц течнога карбола у приправност држи, како би у присуству здравственог комесара, при десинфицирању — са разлагањем 5 делова воде по литри — употребити се могло.

Из кућа, под капијама текући — покривени и отворени — одуци могу се десинфицирати и са растопљеном галицом, до ли аборти ђубршта и находеће јамурине, сем 60 перц. течнога карбола, другим течностима десинфицирати — забрањујем.

4. Пошто се течни карбол и у слабој јачини од 60 перц. продаје, те при десинфицирању, — са разлагањем воде — своју снагу губи, то у обвезу стављам све овдашње лекарице и оне трговине, који исти карбол продају, да за цел само 60 перц. продати имаду.

Продаоци горепоменутога карбола, овим се обвезују, да исти са јачином од 60 перц. у флашама са својим потписом означе. Испит количане снаге и квалитету пратићу најстрожије.

5. У случају наступања колере, а у истој оболелога „од-глаз“, има се — у приправности на већем 60 перц. карболском течношћу десинфицирати.

Пошто очекујем од овдашњег становништва, да горепоменуте наредбе, у корист здравственога положаја, гледе чистоће — тачно извршују, а у случају наступања колере, да ће по својој најдољој увиђавности нужна поступања извршавати, у своју корист надам се да ће ме ово варошко становништво, у унапређивању, опште здравствене користи подпомагати.

Уједно изјављујем, да ћу нужно набуђавање гледе извршавања ових наредба, најстрожије пратити, а оне, који би се истим наредбама противу-словили од 5—100 форината казна терети ће.

У Вол.-Бечкереку, 14. августа 1892.

Рајтер,
редарств. капетан.